Citrusblandning

Citrus spp.

I korthet

- *Citrus spp.* – vinruteväxter (Rutaceae); en blandning av olika citrusarter.
- Släktet kommer från Sydostasien; i Medelhavsområdet odlas citrus bara.
- Vintergröna småträd med blanka, aromatiska blad och vita, starkt doftande blommor.
- Fröplantor är ofta taggiga och blommar först efter många år; frukten kan skilja sig från moderplantans.
- På sommaren ute i sol, på vintern ljust och svalt inne vid cirka 10–15 °C.
- Vattnas med regnvatten eller annat kalkfattigt vatten; räknas som giftig för hundar, katter och hästar.
- Fröna blötläggs över natten och gror efter cirka 3–7 veckor vid 20–25 °C.

Det här kan du se fram emot

Med fröna i den här citrusblandningen har du grunden till en vintergrön bonsai med blanka, aromatiska blad som du själv formar från den första groddplantan. De första groddplantorna brukar visa sig efter 3–7 veckor, och ett frö kan ge flera groddplantor. Eftersom påsen är en blandning kan dina plantor bli olika. De första åren handlar om att få fram kraftiga, buskiga plantor; blommor och frukt kommer först när trädet har blivit äldre – ofta efter många år.

Många förknippar bonsai med ett färdigt litet träd från butiken. Med frön börjar du ett steg tidigare – och det ger dig något som ett köpt träd aldrig kan: Du bestämmer själv formen från den allra första groddplantan, och du kan odla arter som sällan eller aldrig säljs som färdiga bonsai. Det kräver tålamod, för det tar några år innan fröplantan har blivit ett riktigt bonsaiträd. I gengäld är trädet ditt eget från början till slut. Här nedan hittar du det du behöver veta för att komma bra igång med just den här arten.

Introduktion

Citrus (Citrus) är ett släkte av vintergröna buskar och småträd i familjen vinruteväxter. Till släktet hör apelsin, citron, mandarin, lime och grapefrukt, och kumquat räknas i dag också dit. Släktet kommer från Sydostasien – från Himalayas förberg, nordöstra Indien, Myanmar och södra Kina – och sträcker sig vidare mot Nya Guinea och norra Australien. I Medelhavsområdet, som många förknippar med citrus, odlas träden bara; apelsinen kom till Europa först på 1400- och 1500-talet. Bladen är blanka och läderartade och doftar citrus när man gnider dem. Blommorna är vita och starkt doftande. Påsen innehåller en blandning av citrusfrön, så plantorna kan bli olika. Fröplantor blir inte dvärgar av sig själva – små citruträd i handeln är särskilda sorter eller ympade på svagväxande grundstammar, och som bonsai hålls trädet litet genom beskärning. Fröplantor har en lång ungdomsfas: De är ofta taggiga och blommar först efter många år, och frukten kan skilja sig från moderplantans. Citrus räknas som giftig för hundar, katter och hästar.

Säkerhet: Frön, näringsämnen och odlingsmedier är inte avsedda att ätas – varken av människor eller djur. Vissa arter är giftiga, så förvara dem oåtkomligt för barn och djur.

Förökning

Lägg fröna i ljummet vatten över natten och så dem sedan cirka 1 cm djupt i fuktig såjord eller kokossåmull. Håll dem jämnt fuktiga vid cirka 20–25 °C; bottenvärme främjar groningen. De första groddplantorna brukar visa sig efter 3–7 veckor; inte alla frön gror. Många citrusfrön innehåller flera groddar, så ett frö kan ge flera groddplantor – de kan försiktigt delas när de skolas om. När groddplantorna har fått sina första riktiga blad skolas de om till egna krukor med pikeringsjord.

Placering och ljus

Citrus vill stå mycket ljust året runt. Från slutet av maj, när det inte längre finns risk för nattfrost, till början av oktober står den bäst ute på en varm, solig plats. Vänj plantan gradvis vid direkt sol när den kommer ut på våren, så att bladen inte bränns.

Vattning och näringsämnen

Vattna med regnvatten eller annat kalkfattigt vatten. Hårt vatten – från vattenverket eller egen brunn – ger med tiden gula blad, eftersom kalken gör det svårt för växten att ta upp järn. Håll odlingsmediet jämnt fuktigt men aldrig blött – stående vatten får rötterna att ruttna. När luften inomhus är torr kan bladen sprejas med rent regnvatten i rumstemperatur. Från maj till september ges flytande bonsainäring varannan vecka.

Odlingsmedium

Odlingsmediet ska vara väldränerat. Färdig bonsaijord är ett bra val. Till unga plantor passar pikeringsjord med kvartssand. Unga plantor planteras om vart annat till vart tredje år på våren.

Beskärning

Citrus kan beskäras året runt, men inte för kraftigt på en gång. När ett nytt skott har bildat 6–8 blad klipps det tillbaka till 2–3 blad. Mycket stora blad kan tas bort efter hand, så att kronan blir finare. Taggarna på unga plantor får gärna klippas bort.

Övervintring

I en skål tål citrus inte frost. Ta in trädet innan nattemperaturen sjunker under cirka 5 °C och ställ det så ljust som möjligt vid cirka 10–15 °C. Undvik drag, stora temperaturväxlingar och platser ovanför ett element – en varm, mörk plats får citrus att tappa bladen. Vattna sparsamt så att odlingsmediet inte torkar ut helt, och ge ingen näring. Från slutet av maj kan det stå ute igen.

Viktiga odlingstips

Det mesta som går fel vid sådd beror på för mycket vatten eller för lite ljus. Jag rekommenderar ett lätt, näringsfattigt såmedium som såjord eller kokossåmull, så att de fina rötterna inte ruttnar. När groddplantorna ska skolas om ger pikeringsjord med kvartssand god dränering och ett stabilt rotsystem. Senare, när trädet ska formas som bonsai, är min färdigblandade bonsaijord en bra grund. Ha tålamod: Frön från samma påse gror inte alltid samtidigt, så låt såbrättet stå kvar även om de första groddplantorna redan har kommit upp.